

*Попович Надія Ференцівна,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри філологічних дисциплін
та соціальних комунікацій,
Сідлак Яна В'ячеславівна,
бакалавр спеціальності «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет*

ЗНАЧЕННЯ КАЗКИ В РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Казка – це усний народний твір розповідного характеру з вигаданим змістом. Загальновідомо, що народна казка з давніх часів використовувалася як засіб виховання дітей. Адже художні образи казок, психологія характерів, ситуації, художні деталі казкового епосу в своїй основі є глибоко самобутніми й історично конкретними. Казки у специфічній художній формі зображують життя, погляди, смаки та сподівання народу у певний час його історії.

За своєю природою казка є досить характерним жанром фольклору. Вона тісно пов'язана з іншими різновидами народної оповідальної творчості, насамперед із легендами, переказами, оповідями. Вплив казок на розвиток дітей досліджувався у відомих працях науковців [1; 2].

У казках часто спостерігається ланцюжок пригод, незвичайних ситуацій, що виникають у житті персонажів, а також їхніх дій щодо розв'язання певних завдань. Уболіваючи за долю улюблених героїв, діти переймаються їхніми почуттями, у них виникає бажання допомогти персонажам знайти вихід із певної ситуації.

Без яскравої казки, яка захоплює свідомість і почуття дитини, неможливо уявити дитячого мислення. Казкові проблеми та способи їх вирішення сприяють вихованню певних рис дитини, її підготовці до сприймання навколишнього світу. Діти дошкільного віку зазвичай добре розуміють мораль казок.

Зміст казки часто спонукає дітей до активної діяльності, як-от: вирізати, наклеїти, намалювати, прикрасити, відтворити епізод казки за допомогою міміки і жестів. Така активна діяльність дітей розвиває їх творчі здібності.

Ефективність використання казки в роботі з дітьми дошкільного віку в значній мірі залежить від обізнаності вихователя з казковими сюжетами та його вміння їх аналізувати. Тому, плануючи використання казки, педагогу необхідно визначити її мораль, які почуття вона виховує, продумати завдання, які сприятимуть розвитку мовлення, мислення і уяви математичних здібностей, екологічному вихованню тощо.

За допомогою казки вихователь дошкільного навчального закладу забезпечує змістовне, цікаве, радісне виховання та навчання дітей. Казка є засобом всебічного розвитку особистості. Її використання сприяє вирішенню завдань морального, розумового, екологічного виховання, розвиває мовленнєві та математичні здібності дітей.

Казки склалися, шліфувалися протягом століть. Вони акумулювали досвід людства у боротьбі зі злом. Сьогодні вони допомагають дітям відчувати впевненість у собі, у тому, що вони зможуть подолати труднощі, які готує їм життя. Враження від навколишньої дійсності, виховний вплив дорослих, предметне оточення є необхідними умовами для стимулювання активності, руху дитячої фантазії, виникнення бажання творення, вміння власноруч конструювати образ гри, будувати іграшковий простір, заповнювати його різними матеріалами.

Читання казки не можна розглядати тільки як цікаве проведення часу, як приємне, доступне дитині заняття. Адже казка є дуже важливим елементом розвитку у дитини тонкого розуміння внутрішнього світу людей, спосіб зняття неспокою та виховання упевненості у своєму майбутньому.

За допомогою казок можна виховати дитину, допомогти подолати негативні сторони. Вибираючи казку для малюків, необхідно обов'язково враховувати те, в якому віці вона буде корисна для дитини.

Казки характеризуються простотою й дохідливістю розповіді, динамічним розгортанням сюжету, емоційністю, яскравими образами та барвистою мовою. Маючи значну силу впливу на дітей, казки сприяють формуванню їх характерів, високих моральних якостей, розширенню їх кругозору. Казками малюки захоплюються і в дитячих садках, і вдома.

Видатні педагоги відзначали велике пізнавальне й виховне значення казок. Для дітей дошкільного віку цікавими й доступними є казки про тварин, чарівні та соціально-побутові казки.

У процесі виховання дітей дошкільного віку особливе значення має емоційний комфорт дитини. Адже саме він є однією з головних умов гармонійного розвитку творчої особистості в сучасних умовах. Казки є засобом різнобічного розвитку та виховання дошкільника. Процес засвоєння моральних принципів має бути активним, цікавим, раціональним, максимально наближеним до життя дітей. І саме казки подають дітям загальнолюдські цінності й високу мораль у такій словесно-емоційній формі, яка спонукає дітей до самостійного висновку: чому треба бути чемним, чому лише позитивні вчинки приводять до справжньої радості тощо. Казки вчать дітей, що в природі немає нічого зайвого, що все живе змінюється за законами того світу, в якому існує. Для того, щоб дитина прагнула до творчості, потрібно викликати у неї захоплення, інтерес, зокрема, до казки.

Отже, казка є важливим засобом розвитку дітей дошкільного віку. Казки спонукають малюків до різних думок, почуттів. Вихователів важливо викликати у дітей інтерес до читання, розповідання. Казки формують у дітей дошкільного віку соціально-моральний, пізнавальний, художньо-естетичний, мовленнєвий, креативний розвиток, допомагають розвивати увагу, уяву, мислення, пам'ять, мовлення.

Список використаних джерел:

1. Богущ А. М. Методика навчання української мови в дошкільних закладах / А. М. Богущ. – К. : Вища школа, 1993. – 327 с.
2. Методика розвитку рідної мови і ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі / А. М. Богущ, Н. П. Орланова, Н. І. Зеленко, В. К. Лихолетова; за ред. А. М. Богущ. – К.: Вища школа, 1992. – 414 с.
3. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 264 с.

УДК 372.461

*Русин Надія Михайлівна,
старший викладач кафедри теорії та
методики дошкільної освіти,
Бердар Н.М.,
бакалавр спеціальності «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ

Мовленнєвий розвиток дитини – один з основних чинників становлення особистості у ранньому дитинстві. Рідна мова є загальною основою навчання і виховання дітей, засобом пізнання і способом специфічного людського спілкування.

Актуальність теми полягає в тому, що розвиток мовлення та виховання мовленнєвої культури є однією з найважливіших проблем сучасної дошкільної освіти. Вона зумовлена

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>